

# HOOFDSTUK 10

## CANADA ALS NIEUWE STRATEGISCHE PARTNER

2015–2029

### Inleiding

Gedurende de tweede helft van de twintigste eeuw werd de relatie tussen Europa en Noord-Amerika vrijwel automatisch geassocieerd met de Verenigde Staten. Wanneer Europese landen dachten aan handel, defensie, energiezekerheid of geopolitieke samenwerking, was Washington de vanzelfsprekende partner.

De ontwikkelingen tussen 2015 en 2029 hebben echter geleid tot een opmerkelijke verschuiving.

Terwijl de Verenigde Staten steeds vaker werden geconfronteerd met interne polarisatie, een wisselende internationale koers en een sterker gericht "America First"-beleid, begon Canada zich te profileren als een stabiele, betrouwbare en voorspelbare partner.

Voor veel Europese beleidsmakers werd Canada daardoor meer dan een bevriend land.

Het werd een potentiële strategische pijler voor de toekomst.

Niet als vervanging van de Verenigde Staten, maar als aanvullende partner binnen een veranderende wereldorde.

---

### 10.1 Waarom Canada Steeds Belangrijker Werd

Canada beschikt over een aantal eigenschappen die voor Europa steeds aantrekkelijker werden.

Het land heeft:

- een stabiele democratie;
- sterke rechtsstatelijke instituties;

- grote natuurlijke hulpbronnen;
- een hoogopgeleide bevolking;
- nauwe banden met Europa;
- een vergelijkbare visie op multilaterale samenwerking.

Terwijl veel internationale relaties steeds meer werden beïnvloed door geopolitieke rivaliteit, bleef Canada zich presenteren als een betrouwbare partner binnen het internationale systeem.

Hierdoor groeide de belangstelling voor nauwere samenwerking.

---

## 10.2 Economische Samenwerking

De economische relatie tussen Europa en Canada kreeg een belangrijke impuls door het handelsverdrag:

Comprehensive Economic and Trade Agreement

Dit verdrag verminderde handelsbarrières en stimuleerde investeringen.

Belangrijke sectoren waren:

- technologie;
- industrie;
- landbouw;
- dienstverlening;
- duurzame energie.

Voor Europese bedrijven bood Canada toegang tot:

- een stabiele markt;
- Noord-Amerikaanse logistieke netwerken;
- hoogwaardige grondstoffen.

Voor Canada bood Europa een alternatief voor de traditionele afhankelijkheid van de Amerikaanse markt.

---

## 10.3 Energiezekerheid

Na de energiecrisis van de jaren twintig werd energiezekerheid een topprioriteit voor Europa.

Canada beschikt over enorme energievoorraden.

Daaronder:

- aardgas;
- waterkracht;
- uranium;
- hernieuwbare energie.

Voor Europa ontstond de mogelijkheid om energiebronnen verder te diversifiëren.

Canada werd hierdoor steeds vaker genoemd als een betrouwbare energiepartner binnen een democratisch kader.

In tegenstelling tot sommige andere energieleveranciers werd Canada gezien als een land met:

- politieke stabiliteit;
  - voorspelbaar beleid;
  - transparante regelgeving.
- 

## 10.4 Kritieke Grondstoffen

De energietransitie en technologische ontwikkeling vergroten de vraag naar kritieke grondstoffen.

Canada beschikt over aanzienlijke voorraden van onder andere:

- lithium;
- nikkel;
- kobalt;
- koper;
- zeldzame aardmetalen.

Deze materialen zijn essentieel voor:

- batterijen;
- elektrische voertuigen;
- defensiesystemen;
- halfgeleiders;
- hernieuwbare energie.

Europa probeert zijn afhankelijkheid van geopolitiek risicovolle leveranciers te verminderen.

Daardoor groeide de belangstelling voor Canadese grondstoffen aanzienlijk.

---

## 10.5 Defensie en Veiligheid

Canada en Europa delen al decennialang militaire samenwerking via de NAVO.

Toch kreeg deze samenwerking een nieuwe dimensie.

Belangrijke gezamenlijke belangen zijn:

- bescherming van handelsroutes;
- cyberveiligheid;
- militaire interoperabiliteit;
- verdediging van democratische instituties.

Canada wordt vaak gezien als een brug tussen Noord-Amerika en Europa.

Juist in een periode waarin de trans-Atlantische relatie veranderde, kreeg deze rol extra betekenis.

---

## 10.6 De Arctische Dimensie

Een van de meest onderschatte geopolitieke ontwikkelingen van de 21e eeuw is het toenemende belang van het Noordpoolgebied.

Door klimaatverandering ontstaan nieuwe mogelijkheden voor:

- scheepvaart;
- energie-exploratie;
- grondstoffenwinning.

Tegelijkertijd groeit de strategische competitie tussen:

- Rusland;
- China;
- Noord-Amerikaanse landen;
- Europese staten.

Canada bezit een enorme Arctische kustlijn.

Daardoor wordt het land een sleutelspeler in toekomstige veiligheidsvraagstukken.

Voor Europa betekent samenwerking met Canada ook betrokkenheid bij de veiligheid van het noordpoolgebied.

---

## 10.7 Democratische Samenwerking

Misschien wel de belangrijkste overeenkomst tussen Canada en Europa ligt niet in economie of defensie.

Zij ligt in gedeelde politieke waarden.

Beide hechten traditioneel veel belang aan:

- democratie;
- rechtsstaat;
- mensenrechten;
- multilateralisme;
- internationale samenwerking.

In een wereld waarin autoritaire systemen steeds assertiever optreden, wordt deze waardengemeenschap steeds belangrijker.

Canada en Europa zien zichzelf vaak als verdedigers van een op regels gebaseerde internationale orde.

---

## 10.8 Wetenschap, Technologie en Innovatie

Canada beschikt over sterke onderzoeksinstituten en innovatieve technologieclusters.

Belangrijke samenwerkingsgebieden zijn:

- kunstmatige intelligentie;
- medische technologie;
- klimaatonderzoek;
- ruimtevaart;
- quantumtechnologie.

Voor Europa vormt Canada een aantrekkelijke partner omdat samenwerking plaatsvindt binnen vergelijkbare juridische en ethische kaders.

Dit vergroot wederzijds vertrouwen.

---

## 10.9 Waarom Canada Geen Tweede Verenigde Staten Is

Ondanks alle voordelen zijn er ook duidelijke verschillen.

Canada beschikt niet over:

- dezelfde bevolking;
- dezelfde economie;
- dezelfde militaire capaciteit;
- dezelfde mondiale invloed.

De Verenigde Staten blijven een unieke grootmacht.

Canada kan die rol niet volledig overnemen.

Het doel van Europese samenwerking met Canada is daarom niet vervanging.

Het doel is versterking van een bredere groep betrouwbare partners.

---

## 10.10 Een Nieuwe Strategische Driehoek

Steeds vaker ontstaat het idee van een nieuwe samenwerking tussen:

- Europa;
- Canada;
- democratische partners in de Indo-Pacific.

Deze benadering richt zich op:

- economische veiligheid;
- technologische samenwerking;
- energievoorziening;
- defensie;
- bescherming van democratische instituties.

Canada past uitstekend binnen deze visie.

---

# Analyse: Waarom Dit Hoofdstuk Relevant Is

Binnen dit Trump-Dossier keert één vraag regelmatig terug:

**Wat gebeurt er wanneer de Verenigde Staten minder voorspelbaar worden als internationale partner?**

Die vraag werd relevanter door:

- America First-beleid;
- handelsspanningen;
- discussies over NAVO-verplichtingen;
- politieke polarisatie.

Voor Europa ontstond daardoor de noodzaak om relaties te verbreden.

Canada werd hierbij steeds vaker genoemd als een natuurlijke kandidaat.

Niet omdat Canada de Verenigde Staten kan vervangen.

Maar omdat het veel eigenschappen bezit die Europa zoekt in een langdurige strategische partner.

---

## Scenario 2030–2050

### **Kan Canada voor Europa uitgroeien tot wat de VS na 1945 waren?**

Het eerlijke antwoord is:

**Nee, niet volledig.**

De Verenigde Staten bouwden na 1945 een ongekennde combinatie op van:

- militaire macht;
- economische dominantie;
- technologische innovatie;
- mondiale invloed.

Geen enkel land, inclusief Canada, kan die rol eenvoudig overnemen.

Maar er is een tweede antwoord.

**Canada kan voor Europa wel uitgroeien tot de meest betrouwbare democratische partner buiten Europa zelf.**

Op gebieden zoals:

- energie;
- grondstoffen;
- wetenschap;
- defensiesamenwerking;
- Arctische veiligheid;
- geopolitieke stabiliteit.

kan Canada een sleutelrol vervullen.

---

## **Belangrijke Conclusie**

**De strategische waarde van Canada ligt niet in het vervangen van de Verenigde Staten, maar in het verminderen van afhankelijkheid van één enkele partner.**

Dat is wellicht de belangrijkste les van de periode 2015–2029.

Voor Europa werd duidelijk dat langdurige veiligheid en welvaart beter worden beschermd door een netwerk van betrouwbare partners dan door afhankelijkheid van één dominante bondgenoot.

In dat netwerk neemt Canada een steeds belangrijker plaats in.

---

## **Kernvraag**

**Zal de 21e eeuw worden gekenmerkt door afhankelijkheid van één supermacht, of door een netwerk van democratische partners die gezamenlijk stabiliteit, veiligheid en economische ontwikkeling waarborgen?**

De ontwikkeling van de relatie tussen Europa en Canada kan een van de belangrijkste antwoorden op die vraag worden.